

OBSAH

I PO MOŘI ZE SPOJENÝCH STÁTŮ DO ZÁPADNÍ INDIE	1
Odjezd z New Yorku — Přípravy k odplutí — Parník „Domica“, náš nový domov a jeho minulost z doby světové války — Cestovní deník z plavby na St. Thomas: Nedělní bouře mořská, která byla hrozným hurikánem, jemuž naše loď šťastně uklouzla; o Sargassovém moři, čarovných západech a o létajících rybách — Příjezd na ostrov St. Thomas za měsíční noci.	
II V PLOVOUCÍCH LOUKÁCH ATLANTSKÉHO OCEÁNU	36
Staré báje o moři sargassovém — Jeho rozloha — Život Sargassa — Botanické úvahy o plovoucích loukách Atlantského oceánu a o jejich původu — Sargassové zoologické zahrádky a o praktickém využití „obratníkových hroznů“.	
III HURIKÁNY A JEJICH ŘÁDĚNÍ V OBLASTI ZÁPADO-INDICKÉ	44
Hurikány jako typické cyklonické bouře tropických moří — Jejich zeměpisné rozšíření a roční doba — Černošské pořekadlo o hurikánech — Cyklonová vlna, 12 m vysoká, která spláchla na třikrát sto tisíc lidí — Podstata hurikánů a rychlost víchřice — Obrazy spoust po řádění hurikánů — Rozmary, dráhy a trvání hurikánů — Hurikán, který zničil na tisíc lodí a zahubil pětistíce lidí — Lord's castle na Barbadosu, který odolal prudkému hurikánu — Příklady velkých hurikánů z Velkých i Malých Antill — Teorie o původu hurikánů.	
IV ST. THOMAS, OSTROV MALEBNÝCH ZÁLIVŮ VE SKUPENÍ „JEDENÁCTI TISÍC PANEN“	67
Vycházka do přístavního města Charlotte Amalie — Představuje se nám tropická vegetace s četnými typy sukulentními a s výběrem užitkových rostlin — Kalabaš a mahagon — St. Thomas jako ostrov oslů — Horký výstup na hřeben Ma Folie a čarovné výhledy odtud na Karibské moře a Atlantský oceán — Snídaně na statku mr. La Beeta a pohádkový zámek milionáře Fairchilda — Skalnatý ostrůvek Sailing Rock, který byl bombardován jako loď — Podnebí ostrova.	
V O HROZNÉM PIRÁTU BLACKBEARDOVI	80
Hrad Modrovousův a Černovousův v Charlotte Amalii na St. Thomasu — Skutečná historie těchto hradů — Edward Teach, zv. Černovous (Blackbeard), nejslavnější pirát světa a „Napoleon lotrovství“ — Zjev tohoto lupiče a jeho smělé kousky — Galantnost Černovousova k něžnému pohlaví, která se projevila tím, že ze čtrnácti manželek zavraždil jen	

tři — Černovous improvizuje hrůzy pekla — Jindy střelí
potmě pro kratochvíli po svých družích — Krvavý konec
Černovousův.

VI VZPOMÍNKY NA MINULOST ST. THOMASU A O JEHO DNEŠNÍCH TRAMPOTÁCH 95

Ostrov St. John, menší družka St. Thomasu a hlavní produk-
ční území Bay Rumu — Prvopočátky osídlení ostrova St.
Thomasu: Holanďané a Dánové — Přejíždění okupace Brit-
ská — Černý rok 1866 — Rozkvět ostrova a jeho pozdější
úpadek — Příčiny tohoto úpadku — Grand hotel v Char-
lotte Amalii s propagační výstavkou domácích výrobků
ostrova — Prodej ostrova Spojeným státům severoameri-
kým v roce 1917 — Zdravotní poměry ostrova, který byl
kdysi nazván „Holandskou pecí na pečení zimnice“.

VII POHLED NA MAPU ZÁPADNÍ INDIE 110

Co ví průměrný Evropan o Západní Indii — Ostrovní oblouk
zdělí 3340 kilometrů — Geologická stavba Záp. Indie — Nej-
šťastnější omyl zeměpisný — Roztřídění ostrovního světa —
Popis, hospodářské poměry, vývoj a dějiny jednotlivých
ostrovů v stručném přehledu — Ostrovy Bahamské — Cuba
— Haiti — Porto Rico — Jamaica — Panenské ostrovy —
Sombroero — Anguilla — Saint Barthelémy — Saint Martin
— Barbuda — Antigua — Grande Terre — La Désirade —
Marie Galante — Saba — St. Eustatius — St. Christopher neboli
St. Kitts — Nevis — Montserrat — Guadeloupe — Les
Saintes — Dominica — Martinique — St. Lucia — St. Vincent
— Grenadiny — Grenada — Barbados — Trinidad a Tobago
— Jihoamerické ostrovy závětrné — Bermudy — Přehled
ostrovů Západoindických podle politického rozdělení.

VIII SANTA CRUZ, NÁŠ PRVNÍ TŘTINOVÝ OSTROV . . . 235

Černí prodáváci a potápěči na svých loďkách — Odjezd ze
St. Thomasu na ostrov Santa Cruz (St. Croix) — Město Fre-
deriksted — Vycházka mezi třtinové plantáže — Podvečerní
koupel v Karibském moři — Z dějin ostrova — Příbojová
vlna z r. 1867, která vymrštila z moře americkou fregatu
přes vrcholky kokosovníků do ulice města.

IX SABA, ZE VŠECH NEJPODIVNĚJŠÍ, A JEJÍ SOUSED ST. EUSTATIUS 251

Pohádková Saba, vrcholek strmého kužele sopečného, po-
nořeného v oceánu — Jeho hlavní „město“ Bottom —
Přístup na Sabu — Výroba lodí na dně vyhaslého kráteru
— St. Eustatius, soused Saby — Dějiny tohoto ostrůvku a
o válečné lsti admirála Rodneye.

X ST. KITTS, OSTROV SE DVĚMA JMÉNY 256

St. Kitts a jeho čtyři jména — Horopisné poměry ostrova — Hlavní město Basseterre — Dotěrnost černochů — Černí policisté — Pall mall square s přesličným tropickým parkem — Dějiny kostela sv. Jiří — Vycházka do černošských čtvrtí předměstských — Strach před fotografickým přístrojem — Výlet na Brimstone Hill a dějiny této pevnosti — Výstup na strmou horu — Dobrodružná cesta trnitou houští za obrovitými kaktusy — Úchvatný rozhled s vrcholu — Rozhovor s černochem o opicích, jejich pečení a o jiných zajímavých věcech — Zastávky v černošských osadách za zpáteční cesty — Z Basseterre přes domorodý trh do Botanic Station — Konec prohibice.

XI Z DĚJIN ST. CHRISTOPHERU, PSANÝCH OSTRĚM MEČE 287

Nápis na náhrobku sira Thomase Warnera — Mateřská kolonie Britské Západní Indie — Smutný osud Karibů na ostrově — Francouzové a Angličané zprvu jako spojenci v boji proti Indiánům, později v neustálém boji jako dva kohouti na jednom smetišti — Kolonisace ostrova Thomasem Warnerem a D'Esnambucem — Přepadení ostrova Španěly — Další osudy až do míru Versaillského.

XII KOLUMBUS V OKOVECH A V STRASTECH 293

Různé nározy o povaze a vlastnostech Kolumbových — Kolumbus jako odvážný a chladnokrevný admirál, avšak i jako muž zbožný, obřadný a ctižádostivý — Romantická povaha Kolumbova ve světle XV. století — Španělé jako kolonizátoři — Královská listina, zaručující Kolumbovi a jeho potomkům úřad místokrále a doživotního guvernéra osad jím objevených — Nevděk kastilského dvora — Kolumbus, strádající nouzí, domáhá se svých práv — Stálé vytáčky krále Ferdinanda — Pobožnůstkářství a náboženské zanicení Kolumbovo — Záp. Indie snůškou svatých zeměpisných názvů — Ukázky Kolumbova romantismu — Kolumbus na Hispaniole za své třetí cesty — Úklady doma i za mořem — Královský komisař Bovadilla se plaví na Hispaniolu, aby vyšetřil domnělé přečiny Kolumbovy — Zbavuje Kolumba úřadu a káže jej a jeho oba bratry vrhnouti do vězení — Kolumbus dopraven v okovech jako zločinec z Nového Světa do Španělska — Nelibost ve Španělsku a zadostučinění Kolumbovi — Kolumbus usiluje až do své smrti marně o vrácení úřadu jemu příslušejícího — Jeho čtvrtá a poslední plavba — Kolumbovi zabráněno přistáti na Hispaniole — V hurikánu, který předpovídal, hyne pyšné španělské loďstvo.

XIII ANTIGUA, SÍDLO VLÁDY BRITSKÝCH OSTROVŮ ZÁVĚTRNÝCH 332

Ostrov bez živé vody a s častými suchy — záliv St. Johnský

— Hlavní město St. John's a jeho nečetné památnosti — Katedrála ze dvou kostelů, vnitřního dřevěného a vnějšího kamenného — Výlet krajem k vodním nádržím Wallings Reservoir — Neutěšený stav domorodců — Podvečerní koupel v divoké mořské zátocině u Pillars Rocku a dobrodružství ve vzbouřených vlnách — Historicky památná místa ostrova, především English Harbour — Krvavá tragédie z roku 1798 — Z dějin ostrova.

XIV GUADELOUPE, NEBOLI O DVOU OSTROVECH, KTERÉ SE SEŠLY JAKO VRCHY S PLÁNÍ. AVŠAK SE NESPRÁTELILY 359

Kulisy Montserratu za měsíční noci — Ostrov Marie Galante a Svati — Plavba podél Guadeloupu a o tomto podivném dvojenci — Sopečná horstva a jejich zákazonosná činnost — Rivière Salée, která je slaná řeka neb úžina mořská — Hlavní obchodní město Pointe-à-Pitre — Potulka městem a mangrovovými houštinami za městem — Střílejší strom — Place de la Victoire a krvavé vzpomínky z konce XVIII. století — Nejkrásnější hřbitov karibských ostrovů — Nelidská poprava royalistů v roce 1794 — Musée l'Herminier — Kolumbus poznává lidojedy karibské — Produkty a podnebí ostrova.

XV PŘES DOMINICU NA MARTINIQUE, OSTROV SOPEČNÝCH HOMOLÍ 383

Dominica, perla sopečných ostrovů karibských — Zastávka v Roseau, jehož celé barevné obyvatelstvo se sbíhá k parníku — Příjezd na Martinique — Fort Louis a jeho hrdinné ztečení Angličany v roce 1794 — Hlavní město Fort de France — Vlivy francouzské — Město půvabných černošek, chlebovníků, mangovníků, a císařovny Josefíny — Proslulá krása domorodých žen a jejich kroj — Savana se sochou císařovny — Vegetace v městě a pohled s Kalvarie — Exkurse do sopečných hor — Montmartre — Chvála tropické džungle — Absolonovy lázně na úpatí kuželů Pitonů — Tři hlučné scény za půl hodiny — Přípravy k odplutí — Černý potápeč, „přítel žraloků“ — Z dějin ostrova.

XVI KOLEM DIAMANTOVÉ SKÁLY NA SVATOU LUCII 423

Diamantová skála u Martiniquu a její neuvěřitelná historie za války mezi Brity a Francouzi v roce 1804 — Plavba k sv. Lucii — Město Castries za noci — Bláznivý ruch na lodi — O jedovatém hadu fer-de-lance, jeho rozšíření a původu — Legendy o tomto plazu.

XVII BARBADOS, VŽDY ZELENÁ ZAHRADE TRTINOVÁ, UTĚŠENÁ, ALE BEZ SCENERIE A ROMANTICKÉ KRÁSY

Příjezd na Barbados — Jeho povšechná podoba — Hlavní město Bridgetown — „Nejstarší“ pomník Nelsonův — Ko-

rálový palác Public Buildings—Popis města a obyvatelstva — Barbados, reklamou vyhlášený za tropický ráj, v své pravé podobě—Dotěrnost domorodců obého pohlaví—„Ztlučená“ žena, žádající bakšiš—Exkurse napříč ostrovem k návětrnému pobřeží—Třtina a bavlník, převládající i na výšinách tabulových hor—„Skoro romantický“ Hackelton's Cliff—Starý kostel St. John's a kosti posledního potomka řeckých křesťanských císařů Paleologů—Codrington College, nejstarší universita západoindická, její vznik a dějiny a její rozkošný palmový park—Recept na výrobu krajinářských scenerií Barbadosu—Jedovatý strom a mladý Nelson—Jeskyně ostrova—Patriotism ostrovanů a jeho výstřelky—Jiří Washington a zamilovaný Nelson dočasnými obyvateli ostrova — Gentleman, který se stal pirátem a skončil na šibenici.

XVIII Z DĚJIN OSTROVA, KTERÝ JEDINÝ V ZÁPADNÍ INDII NEZMĚNIL SVÉ VLAJKY 471

Domněnky o objevení Barbadosu—Portugalci, kteří mu dali jméno a přeměnili jej v „ostrov vepřů“—První zabrání lodí Oliph Blossom v roce 1605—Druhá osada Courtenova z r. 1624—Nároky dvou lordů na ostrov a další spleť spory o jeho vlastnictví—Bílí irští a skotští nevolníci, vyvázeni na ostrov za vlády Cromwellovy—Odplata royalistům po prohlášení Karla II. králem anglickým v roce 1680—Nové zatížení finanční a jeho konečné zrušení v roce 1838—Anglické prostředí ostrova—Krásný klenot anglické koruny a metropole britské Západní Indie—Cukerní průmysl—Černí otroci, nejhledanější zboží osadníků a jeho cena—Rozvoj obyvatelstva od r. 1629 až do zrušení otroctví—Krvavé vzpoury otroků—Černá léta v kronice ostrova.

XIX KAPITOLA SLADKÁ, AVŠAK MĚNĚ ZÁŽIVNÁ . . . 494

Cukrová třtina, nejdůležitější rostlina Západní Indie—Průměrná roční produkce na jednotlivých ostrovech—Procentový podíl řepy a třtiny na světové produkci cukru v období 1912—1921—Rostliny, které skýtají cukr mimo třtinu a řepu: rozličné palmy, javory, tamaryšek, alhagi, blahovičník, jasan manodárný, širok, mořská řasa čepelatka, vodní meloun, kalifornská cukrová borovice, kukuřice, agava, lékořice, rohovník a bolševník—Popis cukrové třtiny a o její pravosti—Dějiny třtiny u starých Indů, Číňanů, u Arabů a v starověku—Způsob pěstování—Příprava cukru—Výroba rumu, zvaného španělsky „Aguardiente“ a kdysi v Západní Indii „vraždicím ďáblem“ a pak Rumbullion—Světová produkce cukru podle kampaně 1913/14 a 1919/20—Pokusy o zušlechťování třtiny z obilí na Barbadosu a v jiných třtinových zemích—Dějiny třtiny bourbonské—Třtina na Porto Ricu—Význam cukerního průmyslu pro Britskou Guyanu—Třtina v Brazílii—Třtina na havajských ostrovech

— Dějiny třtiny v Australii — Třtina se žrtelem k podnebí a její zeměpisné rozšíření — První sklizeň a ratúný — Třtinový vosk — Naděje cukerního průmyslu do budoucnosti — Několik poznámek o řepě cukrové.

XX OTROKÁŘSTVÍ ZÁPADOINDICKÉ VE VZTAZÍCH

K PRŮMYSLU TŘTINOVÉMU 552

Španělé jako špatní zemědělci — Zotročení a vyhubení Indiánů a nedostatek pracovníků — Dovoz afrických černých otroků od r. 1503 — Vznik otrokářského obchodu, jeho rozvoj a dějiny v souvislosti s průmyslem třtinovým — Zrušení otroctví v Britských osadách — Počet černých otroků v Záp. Indii — Stinné stránky otrokářské soustavy pro zemědělský vývoj Západoidických osad — Náhrada plantážníkům za osvobozené otroky — Konkurence cukru otrokářského — Zvýšený výrobní náklad cukru po zrušení otroctví — Dovoz svobodných dělníků do Záp. Indie z Afriky, Číny a z Vých. Indie — Zacházení s otroky a obvyklé tresty — Bestiální doprava černých otroků z Afriky přes Atlantský oceán — Vzpoury a povstání otroků.

XXI Z BARBADOSU NA TRINIDAD 574

Vykládání nákladu v Bridgetownu a odjezd z Barbadosu — Plískavice — Potíže turistů s tropickým ovocem — Dračí jícen mezi Trinidadem a Venezuelou — Zub paní Teteron v boce de Monos — Lov velryb v zálivu Parijském — Zastávka před Port of Spain — Pohádkový západ — Příjezd před asfaltové jezero.

XXII PITCH LAKE, SVĚTOZNÁMÉ ASFALTOVÉ JEZERO TRINIDADSKÉ 584

Prohlídka Pitch Laku — Fantasia spisovatelů, kteří spatřují v asfaltovém jezeru peklo a hrůzy podsvětí — Nezdářený pokus o hubení plevelů asfaltem — Plnění sudů asfaltem — Roční produkce — Z dějin asfaltového jezera od dob Sira Waltera Raleigha — Původ jezera — Proměna scenerie Pitch Laku v posledním století — Manjak na Barbadosu a Trinidadu — Petrolej na Trinidadu a vzrůst průmyslu naftového — Rybky, které se koupají a sluní na pobřeží u Brightonu.

XXIII CESTA ŠEDESÁTI MIL Z PITCH LAKU DO PORT OF SPAIN 613

Ráz kraje od Brightonu k Port of Spain — Nekonečné sady kakaovníků — Úžasné bohatství epifytické vegetace — Háje kokosovníků — Vesničky hindustanské a černošské, rozkošné tropické zahrádky — Mangrovové bažiny — O opeření ostrova: trinidadský slavík, keskydý, kolibříci a jiní ptáci — Hindustanské ženy — Živoucí kostra — Zastávka v San Fernandu — Trinidadský Říp.

XXIV DOJMY Z PRVNÍHO POBYTU V PORT OF SPAIN . 624

Podněbí Trinidadu — O městu Port of Spain — Šťastný požár města v roce 1908 — Pomník Kolumba, vládní červený dům a Woodward Square — Velká Savana a její okolí — Nejvhodnější hotel tropický od St. Thomasu až k Venezuele — Vyjížďka podél pobřeží — Botanická zahrada a její dějiny — Revue nejvýznačnějších palem, o jejich vzhledu a užitku.

XXV Z TRINIDADU ZPĚT NA DOMINICU 655

V zálivu před Port of Spain — Plavba na Barbados a rozkošná koupel v moři — Stromy, které jsou věrnými průvodci pobřeží mořského — Dodatečné zprávy o hurikánu, jemuž jsme unikli — Za noci kolem sv. Lucie — Pohled na Mont Pelé — Město St. Pierre, které bylo a již není — Proslulá botanická zahrada tohoto města a její osudy — Popis města před katastrofou.

XXVI POMPEJE DVACÁTÉHO STOLETÍ 672

Výbuch Mont Pelé r. 1851 — Procitnutí sopky v dubnu 1902 — První nová pohroma dne 5. května — Katastrofa tři dny poté — Ohnivá smršť, šířící zkázu a smrt — Třicet tisíc obětí — Parník Roddam, který se jediný z 18 lodí zachránil a z jehož čtyřicetičlenné posádky byla část za živa na palubě upravena — Černý vězeň, který samojediný přežil zkázu města — Průběh osudné erupce — Narůstání vrcholu sopky po katastrofě.

Podrobný věcný rejstřík bude na konci druhého dílu.